

Kotona

Saara Aukia

Valokuvaus, Tapiola

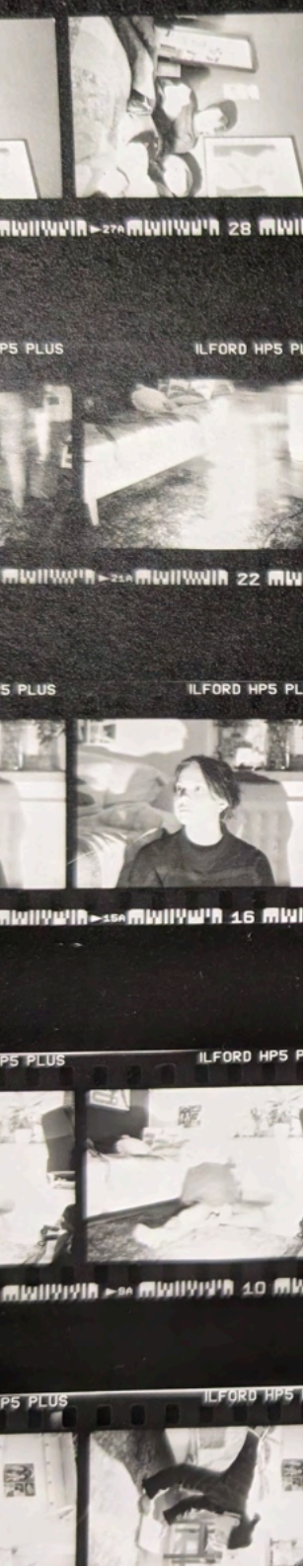
Ohjaaja: Ruusu Hulmi

ESPOON KUVATAIDEKOULU
Kuvataiteen perusopetus
Laaja oppimäärä
LOPPUTYÖ 2026

Sisällysluettelo

1. Minusta	2
2. Teoksen tausta ja tavoitteet . .	3
3. Inspiraatio	7
4. Prosessi	11
5. Valmis työ	15
6. Kiitokset	15

Minusta

Olen Saara Aukia, 17-vuotias lukiolainen Espoosta! Opiskelen Kallion lukiossa toisella vuosikurssilla ja olen harrastanut kuvista nyt kymmenen vuoden ajan. Koko elämäni ajan olen piirtänyt, maalannut, askarrellut ja rakennellut, ja edelleen kuvataide ja visuaalisuus ovat vahvasti osa minua.

Olen myös viihtynyt kameran läheisyydessä aina, ja jo pienestä hetket järjestelmäkameran kanssa ovat painuneet mieleen. Nyt olen ollut valokuvaustyöpajassa jo viisi vuotta, ja samalla digitaalinen valokuvaus on vaihtunut filmiin. Rakastan pimiössä vietettyjä tunteja ja filmiä kokonaisuudessaan. Sitä miten kuvia voi ottaa vain harkitusti ja lopputulos väistämättä yllättää.

Teoksen tausta ja tavoitteet

Valokuvasin pitkään vain kävelen ympäri kaupunkia, katsoen ihmisiä ympärilläni. Katukuvauksessa minua kiinnosti sen hetkellisyys, kummallisuus, ainutkertaisuus. On usein hauskaa vain katsoa rauhassa ympärilleen ja etsiä edestään jotain yllättävää.

Omia kuvia, Berliini 2024

Tapaani valokuvata liittyy vahvasti myös rakkauteni dokumenttielokuvia kohtaan, ja ennen tätä työtä lähes kaikki valokuvani ovat syntyneet spontaaneissa hetkissä. Dokumenttaarisuus on ollut aina läsnä luovassa ilmaisussani, vaikken itsekään ole aivan varma, mikä siinä pohjimmiltaan viehättää. Silti ajatukseni palaavat sitä kohti yhä uudelleen.

Tässä teoksessa rikoin osan dokumenttaarisuudestani ensimmäisen kerran.

Omia kuvia, Berliini 2024

Lopputyötä suunnitellessani olin kyllästynyt katujen nopeaan liikkeeseen ja halusin ihmisvilinästä syrjään. Halusin tutkia ihmisiä kiireen ulkopuolella heidän omissa oloissaan ja päästä lähemmäs sitä, millaisia he ovat katseilta suojassa. Päätin jo aivan työn alussa pitää ihmiset kuvissa mukana, sillä viimevuosien innostus ihmisten kuvaamiseen ei ollut laantunut. Myös filmikuva oli formaattina selvä. Mietin kuitenkin pitkään, keitä haluaisin valokuvata ja missä.

Lopulta päätin kuvata kavereitani heidän omista kodeissaan.

En ollut koskaan aiemmin kuvannut suunnitellusti tai oikeastaan edes niin, että kuvattava tietäisi läsnäolostani. Siksi oli valtavan mielenkiintoista tutkia sitä, miten kuvaustilanteet vaikuttivat valokuviini.

Muistan hetket eräänlaisena leikkinä, jossa minun ja kuvattavien välille rakentuu yhteinen tarina. Ystäväni näyttivät itsensä jotain päästäessään minut koteihinsa. Samalla huomasin, miten oma läsnäoloni ja ajatukseni vaikuttivat tilanteisiin.

Työtä tehdessäni mietin paljon sitä, mikä lopulta on totta ja mikä ei. Oli vaikea päästää irti puhtaasta dokumentista, mutta samalla prosessi oli kiinnostavinta, mitä olen pitkään aikaan tehnyt.

Inspiraatio

Näin jo muutama vuosi sitten Tampereen elokuvajuhlilla Helena Östin lyhytelokuvan *People I know in their favourite clothes* (1999), joka inspiroi varsinkin teokseni alkumetreillä. Siinä ihmiset näyttävät lempivaatteitaan omilla kodeillaan. He pyörähtävät muutaman kerran ympäri tai vain kävelevät olohuoneeseensa. Teoksesta nouseva elämän leikkisyys ja arkisuuden inhimillisyys tekivät minuun aikanaan suuren vaikutuksen.

Helena Öst, *People I know in their favourite clothes*

Maarit Hohteri, *Between us / Ystäväkirja*

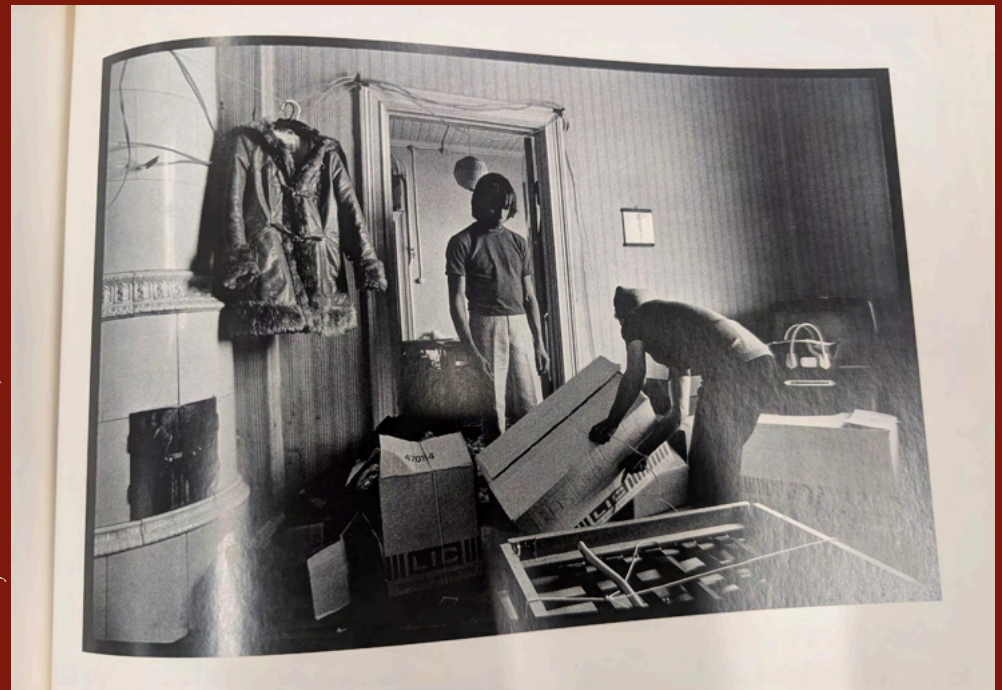
Selasin myös monia valokuvakirjoja suunnitellessani lopputyötä. Yksi inspiroivista teoksista oli Maarit Hohterin valokuvateos *Between us / Ystäväkirja* (2015), jota varten Hohteri kuvasi ystäviään 16 vuoden ajan. Teoksen tunnelma on väkevä ja elämänmaakuinen, ja sitä selaillessani pohdin paljon valokuvaajan suhdetta kuvissa oleviin ihmisiin. Ystävyys teemanakin herättää paljon tunteita ja ajatuksia, ja sitä varmasti sivuan omissakin töissäni vielä pitkään.

Yksi inspiraationi lähteistä oli Ben Kailan ja Risto Vuorimiehen valokuvateos Siirtosuomalainen (1972), dokumentaarinen kuvaus suomalaisista siirtolaisista Ruotsissa. Teoksessa minua viehättää erityisesti sen kuvallinen kerronta ja yllättävät rajaukset, sekä hetkellisyyden kokemus. Myös Martin Parrin The Last Resort (1983-1985) ja Susan Meiselaksen Prince Street Girls (1976-1979) ovat mielestäni visuaalisesti kiinnostavia valokuvasarjoja.

Ben Kaila ja Risto Vuorimies, Siirtosuomalainen

Ben Kaila ja Risto Vuorimies, Siirtosuomalainen

Lähes kaikki inspiraationi lähteet ovat dokumentaarisia teoksia. Ehkä siksi, että niissä on usein jotain kiinnostavan epätäydellistä tai satunnaista. Halusin itsekkin pitää kuvissani mukana kaiken dokumentaarisuuteen liittyvän normaalin epäjärjestyksen ja epätäydellisyyden. Lopputyötä varten otin kuitenkin myös selvää valokuvataiteilijoista, joiden teokset muistuttavat todellisuutta, vaikka eivät sitä olekaan.

Esimerkiksi Philip-Lorca diCorcian kuvat ovat konseptiltaan hieman samansuuntaisia kuin omani. Hänen kuvissaan yhdistyvät dokumentaarisuus ja teatraalisuus, ja hän on tutkinut kuvillaan esimerkiksi jännitettä arkisen ja asetellun välillä sekä faktan ja fiktion raja-alueita. Myös Cindy Shermanin *Untitled film stills* (1977-1980) kuvaa hetkellisyyttä kuviteltujen tilanteiden kautta.

Susan Meiselas, Prince Street Girls

Cindy Sherman, Untitled Film Stills

Prosessi

Kun olin lopulta päättänyt työni idean, täytyi kerätä rohkeus pyytää ihmisiä siihen mukaan. Alun innostus muuttui hetkellisesti paniikiksi ja pelkäsin, etten löytäisi ihmisiä, jotka päästäisivät minut koteihinsa valokuvaamaan. Yllättävän moni kuitenkin lopulta suostui. Hetimitäin lopputyön edistäminen oli hidasta, ja kiireet meinasivat usein mennä kuvausreissujen edelle. Joulun mennessä olin kuitenkin saanut kuvattua kaikkien luona. Lopputyössäni nähdään kolme kaveriani: Aava, Kerttu ja Alex. Alun perin olin suunnitellut viiden ihmisen kuvaamista, mutta mielestäni kolme toimii myös hyvin.

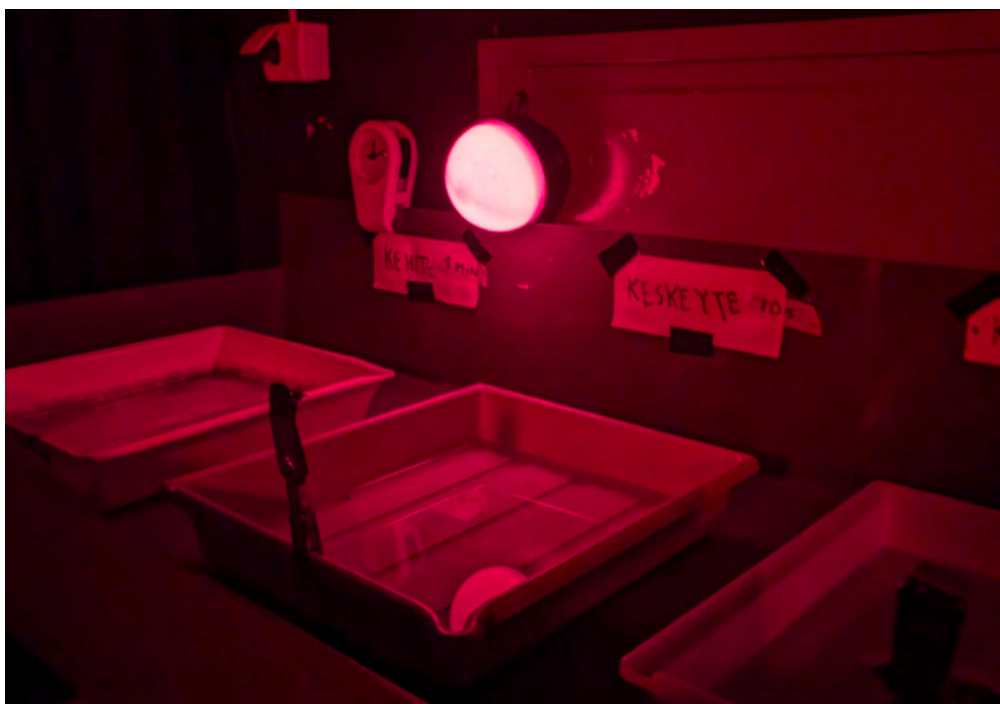

Kuvaustilanteissa kysyin kavereiltani esimerkiksi heidän lempipaikoistaan sekä asioista, joita he tykkäävät kotonaan tehdä. Kysymysten avulla sain heidän äänensä kuuluviin, ja oli helpompi lähteä ottamaan kuvia sekä terävöittämään työn lopullista suuntaa. Oli jännittävää olla näin uuden asian äärellä, mutta kaikki meni yllättävän hyvin!

Lopputyötä varten kuvasin yhteensä neljä rullaa filmiä. Syksyn aikana aloin myös jo vedostaa pimiössä kuvista pieniä kokeilukuvia, jotta pystyisin myöhemmin valitsemaan niistä lopulliseen työhöni tulevat kuvat.

Työn edetessä päätin, että lopulliseen työhöni tulisi vain muutama mahdollisimman iso kuva. Sain kymmenen 40*50 cm paperia, joista oli tarkoitus saada vedostettua kolme onnistunutta kuvaa. Isojen kuvien vedostaminen oli hankalampaa kuin aluksi olin ajatellut, sillä paperi ei meinannut esimerkiksi mahtua kehitteeseen, ja tämän vuoksi muutamaan kuvaan tuli valkoisia läik-kiä. Lopulta löysimme kuitenkin systeemin, joka toimi.

Myös töiden ripustuksen suunnittelu tuotti päänvaivaa. Olin päätenyt kuviin, joista yksi oli vaakatasossa ja kaksi pystysuunnassa. Ne oli vaikea laittaa riviin järkevästi, mutta jo aivan työn alkuvaiheissa olin päättänyt, etteivät kuvat tulisi mihinkään outoon tai sekalaiseen muodostelmaan. Lopussa kuitenkin joustin hieman täysin suorasta linjasta: laitoin yhden kuvista korkeammalle kuin kaksi muuta. Näin myös kuvissa olevien ihmisten katseet seuraavat toisiaan, ja kuvat sitoutuvat yhteen.

Valmis työ

Lopullinen työ on mielestäni onnistunut, ja olen ylpeä siitä, että uskalsin toteuttaa idean! Pidän kuvista paljon, ja ne näyttävät siltä kuin ajattelin. Ehkä ne voisivat sopia vielä vähän paremminkin yhteen; toisaalta niiden erilaisuudessakin on jotain kiinnostavaa. Ennen kaikkea tämä työ on kuitenkin ollut mahdollisuus oppia uusia asioita. Olen vuoden aikana oppinut valtavan paljon esimerkiksi taiteellisen työn prosessista sekä siitä, mitkä asiat minua valokuvataiteessa oikeasti kiinnostavat. Mieli on jo täynnä uusia ajatuksia siitä, mitä seuraavaksi tekisi!

Kiitokset

Kiitos Aavalle, Alexille ja Kertulle lopputyön toteutuksen mahdollistamisesta! Kiitos myös ohjaajalleni Ruusulle tuesta taiteellisten kriisien keskellä sekä jatkuvasta avusta kaiken kanssa. Erityiskiitos Ugnelle, joka kannusti alusta loppuun ja antoi esimerkillään rohkeuden lopputyöhön. Lisäksi kiitos vanhemmilleni, kaikille muille kuviska-vereille sekä koko Espoon kuvataidekoululle!

